

מסורת הש"ס

לרבות שאר דברים. כל הני: אילו כן. לשון תשובת שאלה הן: **אף כל קדוש צנכורה**. ולא מתרבי מדרשא אלא חמור הלכן מה היה לך להביא שלא נכתב חמור להכי כתב חמור דע"כ כלל ופרט א) לשאר דברים אחי: **והכל צנלל**. חיים דמשמע לרבות כל בעלי חיים למה לי: **מי כתיב שור**. צרישא והדר גניבה דהוה ליה פרט וכלל דינמא הכל צנלל דנעשה כלל מוסיף על הפרט גניבה ושור כתיב דהוה ליה כלל ופרט ושור אין מידי אחרינא לא: **וכי סימא אילו נאמר קאמר**. אילו נאמר שור צרישא והדר גניבה לא היה לרין לכתיב יותר ולמה לא נכתב כן: **אילו נאמר שור וגניבה**. בתמיה. הא ודאי ה"ל פרט וכלל ושפיר קשיא ל"י ומאי אילו כן קמהדר ליה: **אלא כדכתיב קאמרי**. בתמ"י. גניבה ושור הא הוה ליה כלל ופרט ומאי הכל צנלל דקא קשי' ל"י ומאי מה הפרט מפורש דמהדר ליה הא כלל ופרט לא מרבי מידי: **אחיים סמיך**. גניבה דה"ל כללא קמא סמיך ליה אחיים דהוי כללא צתרא ודריש צנלל ופרט וכלל וסיפא דקמי ויאמר גניבה שור ושה וחמור והכל צכלל הואיל ואחיים סמיך ליה מאי קשיא ל"י הא טפי לא כתיב אס המאצ תמאצ קשיא ליה כדאמר במסקנא ומיאו אפסקיה גמרא למילת' דרצא צפריי אחריתי ולא שבק לאסוקיה למילת': **והא לא דמי כללא צתרא**. דלא כ"ל אלא בעלי חיים לכללא קמא דמשמע כל דבר: **הא סנא דיבי רבי ישמעאל**. צשיליה אלו טריפות : **והכי קא קשיא ליה**. לתנא דבי חזקיה צסיפא דמילתא: **אס המאצ תמאצ**. דמשמע ריבויי למה לי. והשת' קא מפרש לה רצא לכולא מתמ"י: **הכל צנלל**. דמתרבי כל כעין הפרט דבר המטלטל וגופו ממוון: **הא מה אני מקיים גניבה**. דדרשין צנלל ופרט לרבות כל דבר: **יאמר גניבה ושור ושה וחמור וחיים והכל צנלל**. אס המאצ תמאצ ל"ל ומשני אילו כן הייתי אומר אף כל צ"ח להכי אינטריך אס המאצ תמאצ למימר דלאו מגניבה וחיים דרשיניהו לכלל אלא מאס המאצ תמאצ וסדיניהו לכל הני פרטי צייניהו כדמפרש לקמן [ע"ב]: **הדר פריך תנא דבי חזקיה מה יש לך להביא שאר צ"ח כשהוא אומר חיים** **הרי בעלי חיים** **אומר** **הרי צעלי חיים** **אומר** **מקרא צדיקא נפקי ולאו מכלל ופרט הלכן מה אני מקיים כלל ופרט לרבות כל דבר ואכתי המאצ תמאצ למה לי. והכי מסקנא דתנא דבי חזקיה:**

סמל של חיים

הגהות הב"ח

(א) גבי' מה יש לך להביא שיה: **(ב)** שם כשהוא אומר חיים הרי בעלי חיים: **(ג)** רש"י ד"ה אף כל וכו' כלל ופרט וכלל לשאר: **(ד)** תוס' ד"ה יאמר וכו' ולא היא אלא פרט: **(ה)** בא"ד מתיישב לפי ר"י וכו' למימר שיהיה הכל צנלל חיים מאי קמשני וכו' והא מיהא פסוקא לקמן. העתק מבבל חיים אפילו לאו:

לרבות שאר דברים. כל הני: אילו כן. לשון תשובת שאלה הן:

אף כל קדוש צנכורה. ולא מתרבי מדרשא אלא חמור הלכן מה היה לך להביא שלא נכתב חמור להכי כתב חמור דע"כ כלל ופרט א) לשאר דברים אחי: **והכל צנלל**. חיים דמשמע לרבות כל בעלי

כשהוא אומר ששה הרי ששה אמור הא מה אני מקיים גניבה לרבות כל דבר יאמר שור ששה וגניבה והכל בכלל אילו כך הייתי אומר מה הפרט מפורש דבר הקדוש בבכורה אף כל דבר הקדוש בבכורה מה יש לך להביא חמור כשהוא אומר חמור הרי חמור אמור הא מה אני מקיים גניבה לרבות כל דבר יאמר שור וחמור ששה וגניבה והכל בכלל אילו כך הייתי אומר מה הפרט מפורש בעלי חיים אף כל ב"ח מה יש לך להביא שאר בעלי חיים כשהוא אומר חיים הרי ב) חיים אמור הא מה אני מקיים גניבה לרבות כל דבר אמר מר יאמר שור וגניבה מי כתיב שור וגניבה גניבה ושור הוא דכתיב וכו' תימא אילו נאמר קאמר אילו נאמר שור וגניבה ומי מצית אמרת מה הפרט מפורש הוה שור פרט וגניבה כלל פרט וכלל געשה כלל מוסיף על הפרט ואיתרבו להו כל מילי אלא כדכתיב קאמרי גניבה ושור מי מצית אמרת הכל בכלל או מה הפרט מפורש הוה ליה גניבה כלל ושור פרט כלל ופרט אין בכלל אלא מה שבפרט שור אין מידי אחרינא לא אמר רבא תנא אחיים קא סמיך ליה וכלל ופרט וכלל קא"ל והא לא דמי כללא בתרא לכללא קמא הא תנא ג) דבי רבי ישמעאל הוא דבה"ג דריש כללי ופרטי והכי קא קשיא ל"ה אם המצא תמצא למה לי יאמר שור וגניבה וחיים והכל בכלל אילו כן הייתי אומר מה הפרט מפורש דבר הקרב לגבי מזבח אף כל הקרב לגבי מזבח מה יש ה) להביא ששה כשהוא אומר ששה הרי ששה אמור הא מה אני מקיים גניבה לרבות כל דבר יאמר גניבה ושור ושה וחיים והכל בכלל אילו כן הייתי אומר מה הפרט מפורש דבר הקדוש בבכורה אף כל דבר הקדוש בבכורה מה יש לך להביא חמור [כשהוא אומר חמור] הרי חמור אמור הא מה אני מקיים גניבה לרבות כל דבר יאמר גניבה ושור ושה וחמור וחיים והכל בכלל אילו כן הייתי אומר מה הפרט מפורש בעלי חיים אף כל ב"ח מה יש לך להביא שאר ב"ח כשהוא אומר חיים הרי ו) חיים אמור הא מה אני מקיים גניבה לרבות כל דבר אם המצא תמצא ל"ל אי

צנלל וא"כ המאצ תמאצ למה לי ומשני אילו כן הייתי אומר מה הפרט מפורש צ"ח עתה שאין מואצ טעם אחר מחלק צין בעלי חיים לא נחלק והשתא אינטריך המאצ תמאצ לרבות שאין בעלי חיים ופריך מה יש לך להביא בעלי חיים כשהוא אומר חיים הרי חיים אמור ולמה לי כל הני פרטי הא מה אני מקיים גניבה פירוש כלל ופרט וכלל לרבות כל דבר ועוד שאלו דאמאי הוצרך לומר מה הפרט מפורש צ"ח ה"ל למימר אילו כן הייתי אומר מה הפרט מפורש דבר שנצלתו מטמא לאחוי עופות טהורים ולא הוי מצי לאקשוי מו כשהוא אומר חיים הרי חיים אמור כו' ושפיר אינטריך המאצ תמאצ ואורי' דסובר זה התנא שאין לנו לתלות זה הדבר בצד טומאה ז) כיון שטומאה חלוקה יותר מדאי שוה במגע ובמשא חוה צבית הצליעה דוקא ועוד שאלו למה ליה לרצא למימר דאס המאצ תמאצ קא קשיא ליה וצריך להפוך דברי הצרייתא ולומר גניבה ושור לימא דחזקיה אתא לפרושי למה כל הני פרטי ואאס המאצ תמאצ סמיך וכצני מערבא ס"ל דאמרי צשני כללות הסמוכי' זה לזה הטל פרט צייניהו ודוגס צכלל ופרט וה"ק יאמר המאצ ושור וגניבה והכל צנלל אצל המאצ תמאצ לא חשיב להו שני כללות דדברה תורה כלשון בני אדם ומשני דמשור לחודה ועס שני כללות לא אחי ומסיק ויאמר המאצ ושור וחמור ושה וגניבה והכל צנלל אילו כן הייתי אומר מה הפרט מפורש צ"ח והשתא מסיים שפיר כשהוא אומר חיים הרי חיים אמור הא מה אני מקיים כלל ופרט לרבות כל דבר והוי אחי מסקנא דצרייתא שפיר דלפי מה שמפרש רצא דהמאצ תמאצ קא קשיא ליה אין מתרך בצרייתא עזמה כלוס וגס מה שמוכיר שור קודם לגניבה הוה אחי נמי שפיר והשיב לו ר"י חדא דאין לומר ח) דברה תורה כלשון בני אדם אלא במקום שאי אפשר לומר בע"א ואין להאריך כאן צוה ועוד דא"כ היאך היה יכול לומר אילו כן הייתי אומר מה הפרט מפורש קרב לגבי מזבח וקדוש צנכורה הא ע"כ כיון דסבר האי תנא דשני כללות הסמוכים זה לזה צריכה ומיעט וריצה דייגינן ליה א"כ משני כללות הוה מרבינן כל דבר דהא ליכא למימר הטל פרט צייניהו כצני מערבא דא"כ תקשה ליה ששה למה לי כדפריך בצמקון:

סמל של חיים

מרובה פרק שביעי בבא קמא

סד.

רבינו חננאל

סמל של חיים

אמר מר יאמר שור וגניבה. מקשינן עליה מי כתיב קרא הכי, קרא הכי הוא דכתי' אם המצא תמצא בידו הגניבה משור עד חמור עד ששה חיים שנים ישלם. וכי תימא הכי קאמי' אלו נאמר שור וגניבה הייתי דן כך וכך, וכי איפשר לומר כך, והלא אלו כתי' קרא שור וגניבה והוה ליה שור פוטא וגניבה כללא. ופרט ואחר כך כלל איתרבי ליה כל מילי, חיים למה לי, וכי תימא לא דריש אלא לקרא מילי, חיים למה לי, וכי דכתי' גנבה ושור, או הכי הוה ליה כלל ופרט ואין בכלל אלא מה שבפרט, שור אין מידי אחרינא לא. אמר רבא, תנא אחיים דכתיב בסופא דקרא הוא דסמוך, ודריש ליה בכלל ופרט. ואקשינן, כללא קמא הגנבה דמשמע כל דבר ואפילו דבר שאין בו רוח חיים, כללא בתרא חיים דמשמע בעלי חיים בלבד. וכיון דלא דאמי כללא קמא לכללא בתרא, היכי דיינינן להו בכלל ופרט. ואקשינן, דמיא דמאצ לכוללא קמא דבי ר' ישמע' דדריש כללות ופרטות כי האי גונא. והכי קא קשיא ליה להאי תנא, כיון דכי דרישנא ליה להאי קרא הכי מתרבי ליה כל מילי, אם המצא תמצא בידו הגנבה למה לי. והכי פשיט, לא מתרבי להו כל מילי דאיכא למימר, והכי ... פשיט אלו נאמר גנבה שור וחיים הכי דיינינן ליה הכי כלל ופרט וכלל ואי אתא דן אלא כעין [הפרט] מה הפרט מפורש דבר הקרב על גבי המזבח, אף כל דבר הקרב על גבי המזבח, מה יש להביא, שוה. כשהוא אומ' בפסוק שוה (ירשא) [הרי שוה] אמור, הא מה אני מקיים גניבה לרבות כל דבר. ויאמר גניבה שור ושה וחיים כול'. וכולם דרישתין כעניין הזה. ואסיקנא, ויאמר גניבה כלל, שור שוה וחמור פרט, חיים חזר וכלל, כלל ופרט וכלל אי אתא דן אלא כעין הפרט מפורש מבעלי חיים [] ... אף אני אביא כל בעלי חיים. ואם תאמר מה לפרט שכן דבר הקדוש בבכורה שאר בעלי [חיים] שאינן קדושין בבכורה מנין. כשהוא אומ' חיים דנין אותו בפרט וכלל, ואיתרבו ליה ש[אר בעלי חיים]. ומה אני מקיים גניבה, לרבות כל דבר.

כשהוא אומר ששה בו'. אף על גב דחמור כתיב צרישא נקט כי האי גוונא משום דהכי מסיק מילתיה שפיר: **יאמר גניבה ושור וחיים והב"ב** **בב"ב**. שאל ה"ר' אשר מלוני"ל את ר"י היכי ס"ד דמגניבה שור וחיים מרבינן כל דבר ולא י) יהיה אלא פרט וכלל דלא הוה מרבינן מינייה אלא צ"ח והשתא צעי לרצוי צכלל ופרט וכלל טפי ממאי דמשמע כללא צתרא והשיב לו ר"י כיון דלא מסיק אכתי אדעתיה דז קדושה צנכורות וקרב לגבי מזבח א"כ אס נאמר מה הפרט מפורש צעלי חיים נמצא שאין כלוס צנלל צתרא דחיים יותר מכעין הפרט והואיל וכן הוא אית לן למימר דחיים כלל הוה להיות משמע כל דבר כמו גניבה צאס אינו ענין לחיים ממש תנינהו לענין כל דבר או נפרש חיים לשון חשיבות כמו אחייה לקרן כעין שגנב דלקמן ולהכי קאמר והכל צנלל דאס לא צא לרבות מכעין הפרט אלא צעלי חיים לא יכתוב שוס פרט אלא גניבה וחיים וליהוי גניבה כלל וחיים פרט וי"מ צעלי חיים והא דפריך הא לא דמיא כללא צתרא לכללא קמא אע"ג [דפרישית] דחיים משמע כל דבר כמו כלל דגניבה מ"מ הואיל ומשמעות פשט שלהן אין שוה אין לעשות כלל ופרט וכלל מהם ומשני ה"א קרב לגבי מזבח אין וכלל חיים כמשמעותיה ומכעין הפרט אנו ממעטינן שאר צ"ח שאין קריבין לגבי מזבח כמו צבל מקוס דענין דמאצ אתא למעוטי מכללא צתרא והכל מתיישב ו) כפי ר"י אף האחרון דקאמר יאמר גניבה שור ושה וחמור וחיים והכל צנלל דכיון דמכת פרטי צעי למימר שיהיה הכל צנלל מאי קמשני אילו כן הייתי אומר מה הפרט מפורש צעלי חיים והא מכת פרטות צא לרבות אפי' לאו צעלי חיים ואורי' דהמתרך לא היצן דברי המקשן וחזר ומקשה לו אותה קושיא עזמה ומפרש דבריו ואין נראה דאין זו סוגיית הגמ' אלא תנא אחד הא ששאל ומשיב לעזמו לכן נראה לפרש דהתנא לרווחא דמילתא צא לפרש דאפילו תאמר שאין חילוק צין צ"ח לשאין צעלי חיים ולא ממעטינן מחיים דלאו צ"ח אפי"ה מפרטא דשור לא תרצה כל דבר המטלטל וגופו ממוון ותקשה לך המאצ תמאצ ל"ל דהא לא מרבינן מפרטא דשור אלא דבר הקרב לגבי מזבח ומסיק ויאמר גניבה ושור וחמור ששה וחיים והכל

סמל של חיים

סמל של חיים

סמל של חיים

סמל של חיים

סמל של חיים

סמל של חיים

סמל של חיים

סמל של חיים

סמל של חיים

סמל של חיים

סמל של חיים

סמל של חיים

סמל של חיים

סמל של חיים

סמל של חיים

סמל של חיים

סמל של חיים

סמל של חיים

סמל של חיים

סמל של חיים

סמל של חיים

סמל של חיים

סמל של חיים

סמל של חיים

סמל של חיים

סמל של חיים

סמל של חיים

סמל של חיים

סמל של חיים

סמל של חיים

סמל של חיים

סמל של חיים

סמל של חיים

סמל של חיים

סמל של חיים

סמל של חיים

סמל של חיים

סמל של חיים

סמל של חיים

סמל של חיים

סמל של חיים

סמל של חיים

סמל של חיים

סמל של חיים

סמל של חיים

סמל של חיים

סמל של חיים

סמל של חיים

סמל של חיים

סמל של חיים

סמל של חיים

סמל של חיים

סמל של חיים

סמל של חיים

סמל של חיים

סמל של חיים

סמל של חיים

סמל של חיים

סמל של חיים

סמל של חיים

סמל של חיים

סמל של חיים

סמל של חיים

סמל של חיים

סמל של חיים

סמל של חיים

סמל של חיים

סמל של חיים

סמל של חיים

סמל של חיים

סמל של חיים

סמל של חיים

סמל של חיים

סמל של חיים

סמל של חיים

סמל של חיים

סמל של חיים

סמל של חיים

סמל של חיים

סמל של חיים

סמל של חיים

סמל של חיים

סמל של חיים